

**GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
CENTRAL STATISTICAL OFFICE**

**PRODUKCJA
I HANDEL ZAGRANICZNY
PRODUKTAMI ROLNYMI
W 2006 R.**

**PRODUCTION
AND FOREIGN TRADE
OF AGRICULTURAL PRODUCTS
IN 2006**

Statistical
Information
and Elaborations

Informacje
i opracowania
statystyczne

**Warszawa
2007**

Opracowanie publikacji:

GUS, Departament Rolnictwa
i Gospodarki Żywnościowej

kierujący:

Barbara Domaszewicz -
zastępca dyrektora

Grażyna Makowska-
naczelnik

zespół:

Iwona Dziejowska
Aldona Matejak
Hanna Bendowska

Okładka:

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

ISSN 1507-9449

Publikacja dostępna w Internecie na stronie GUS

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (-) - zjawisko nie wystąpiło.

Dash (-) - *magnitude zero*

Zero (0) - zjawisko istniało w wartościach mniejszych od 0,5.

Zero (0) - *magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit*

Kropka (.) - zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.

Dot (.) - *data not available or not reliable*

Znak x - wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.

Sign x - *not applicable*

„w tym” - oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

„of which” - *indicates that not all elements of the sum are given.*

WAŻNIEJSZE SKRÓTY MAJOR ABBREVIATIONS

tys. = tysiąc

thous. = *thousand*

mln = milion

mln = *million*

zł = złoty

zl = *zloty*

szt = sztuka

pcs = *piece*

kg = kilogram

kg = *kilogram*

dt = decytona

dt = *decition*

t = tona

t = *tonne*

ha = hektar

ha = *hectare*

l = litr

l = *litre*

hl = hektolitr

hl = *hectolitre*

PKD = Polska Klasyfikacja Działalności

PKD = *Polish Classification of Activity*

CN = Scalona Nomenklatura

CN = *Combined Nomenclature*

PKWiU = Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług

PKWiU = *Polish Classification of Products and Services*

SITC = Międzynarodowa Standardowa
Klasyfikacja Handlu

SITC = *Standard International Trade
Classification*

EFTA = Europejskie Stowarzyszenie Wolnego
Handlu

EFTA = *European Free Trade Association*

Przy publikowaniu danych GUS - prosimy o podanie źródła
When publishing CSO data – please indicate the source

PRZEDMOWA

Opracowanie "Produkcja i handel zagraniczny produktami rolnymi w 2006 r." jest publikacją, w której syntetycznie ujęto informacje o produkcji, przetwórstwie i handlu zagranicznym produktami rolno-spożywczymi.

Publikacja składa się z 3 części: uwag metodycznych, uwag analitycznych ilustrowanych wykresami i części tabelarycznej. W uwagach metodycznych omówiono podstawowe definicje, pojęcia oraz grupowanie produktów i wyrobów. Ze względu na szeroki zakres prezentowanych danych ograniczono się do podstawowych pojęć. W uwagach analitycznych przedstawiono krótką analizę zmian zachodzących w poziomie produkcji, przetwórstwie i handlu zagranicznym w latach 2004 - 2006, z uwzględnieniem wybranych grup produktów rolnych. W części tabelarycznej zaprezentowano informacje w ujęciu wartościowym i ilościowym o produkcji rolniczej, produkcji wyrobów przemysłu spożywczego, podaży, spożyciu oraz imporcie i eksporcie produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego. Zaprezentowano również dane o imporcie i eksporcie według grup krajów.

Publikacja została opracowana w Wydziale Bilansów i Rachunków Ekonomicznych Rolnictwa przez Iwonę Dziejowską pod kierunkiem naczelnika wydziału Grażyny Makowskiej, przy współpracy Teresy Sobeckiej z Departamentu Przemysłu oraz Ewy Łopuszyńskiej z Departamentu Handlu i Usług.

Zastępca Dyrektora Departamentu
Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej

Barbara Domaszewicz

Warszawa, październik 2007 r.

PREFACE

The publication “Production and foreign trade of agricultural products in 2006” is a publication in which information was synthetically included on production, manufacturing and foreign trade of agricultural products.

This publication consists of three parts: methodological notes, analytical notes illustrated with graphs and a tabular part. In the methodical notes the basic definitions, terms and groupings of products and goods were described. Due to the wide scope of the data presented the description was limited to the basic terms. In the analytical notes a short analysis of changes in production, manufacturing and foreign trade in the years 2004-2006 is presented, including selected groups of agricultural products. In the tabular part information in terms of value and quantity was presented, relating to agricultural output, food products, supply, consumption, imports and exports of products of plant and animal origin. The data on imports and exports were also presented according to groups of countries.

This publication was compiled at the section of Balances and Economic Accounts in Agriculture by Iwona Dziejowska under the supervision of Grażyna Makowska – head of the section, in cooperation with Teresa Sobecka from the Industry Division and Ewa Łopuszyńska from the Trade and Services Division.

*Deputy Director of the Agriculture
and Food Economics Division
Barbara Domaszewicz*

Warsaw, October 2007

SPIS TREŚCI

CONTENTS

	Tab.	Str.
Przedmowa	x	3
<i>Preface</i>		
Spis treści	x	5
<i>Contents</i>		
Uwagi metodyczne	x	7
<i>Methodological notes</i>		
Uwagi analityczne	x	17
<i>Analytical notes</i>		

CZĘŚĆ TABELARYCZNA

TABLE PART

Produkcja rolnicza (ceny bieżące)	1	30
<i>Agricultural output (current prices)</i>		
Globalna i towarowa produkcja roślinna (ceny bieżące)	2	30
<i>Gross and market crop output (current prices)</i>		
Przeciętne ceny ważniejszych produktów roślinnych	3	31
<i>Average prices of major crops</i>		
Zbiory głównych ziemiopłodów	4	32
<i>Crops production</i>		
Skup ważniejszych produktów roślinnych	5	32
<i>Procurement of major crops</i>		
Przychód i rozchód zbóż podstawowych i ziemniaków	6	32
<i>Resource and use of basic cereals and potatoes</i>		
Przychód i rozchód warzyw i owoców	7	33
<i>Resource and use of vegetables and fruit</i>		
Wartość produkcji sprzedanej wyrobów przemysłu spożywczego (ceny bieżące)	8	33
<i>Value of sold production of food industry products (current prices)</i>		
Produkcja ważniejszych wyrobów przemysłu spożywczego (pochodzenia roślinnego)	9	34
<i>Production of major food industry products (plant - origin)</i>		
Podaż wybranych towarów konsumpcyjnych (pochodzenia roślinnego)	10	34
<i>Supply of major consumer goods (plant - origin)</i>		
Import i eksport produktów pochodzenia roślinnego według sekcji i działów nomenklatury CN	11	35
<i>Imports and exports of plant-based products by sections and chapters of CN nomenclature</i>		
Import i eksport ważniejszych towarów rolno-spożywczych (pochodzenia roślinnego) według nomenklatury CN	12	36
<i>Imports and exports of major plant - origin agricultural products by CN nomenclature</i>		
Spożycie niektórych artykułów konsumpcyjnych (pochodzenia roślinnego) na 1 mieszkańca	13	36
<i>Consumption of selected consumer goods (plant - origin) per capita</i>		

Globalna i towarowa produkcja zwierzęca (ceny bieżące)	14	37
<i>Gross and market animal output (current prices)</i>		
Produkcja ważniejszych produktów (pochodzenia zwierzęcego)	15	37
<i>Production of major products (animal - origin)</i>		
Przeciętne ceny ważniejszych produktów zwierzęcych	16	38
<i>Average prices of major animal products</i>		
Skup ważniejszych produktów zwierzęcych	17	39
<i>Procurement of major animal products</i>		
Produkcja, import, eksport i spożycie mięsa, tłuszczów i podrobów	18	39
<i>Production, imports, exports and consumption of meat, fats and pluck</i>		
Przychód i rozchód mleka	19	41
<i>Resource and use of milk</i>		
Wartość produkcji sprzedanej wyrobów przemysłu spożywczego (ceny bieżące)	20	41
<i>Value of sold production of food industry products (current prices)</i>		
Produkcja ważniejszych wyrobów przemysłu spożywczego (pochodzenia zwierzęcego)	21	42
<i>Production of major food industry products (animal - origin)</i>		
Podaż wybranych towarów konsumpcyjnych (pochodzenia zwierzęcego)	22	43
<i>Supply of major consumer goods (animal - origin)</i>		
Import i eksport zwierząt żywych i produktów pochodzenia zwierzęcego według sekcji i działów nomenklatury CN	23	43
<i>Imports and exports of livestock and animal products by section and chapters of CN nomenclature</i>		
Import i eksport ważniejszych towarów rolno-spożywczych (pochodzenia zwierzęcego) według nomenklatury CN	24	44
<i>Import and export of selected animal – origin agricultural products according to CN nomenclature</i>		
Spożycie niektórych artykułów konsumpcyjnych (pochodzenia zwierzęcego) na 1 mieszkańca	25	44
<i>Consumption of selected consumer goods (animal - origin) per capita</i>		
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące)	26	45
<i>Retail sales (current prices)</i>		
Obroty handlu zagranicznego wyrobami przemysłu spożywczego i produktami rolnictwa (ceny bieżące)	27	45
<i>Foreign trade turnover of agricultural and consumption products (current prices)</i>		
Import i eksport tłuszczów, olejów i przetworów spożywczych według sekcji i działów nomenklatury CN	28	46
<i>Imports and exports of fats, oils and prepared foodstuff products by section and chapters of CN nomenclature</i>		
Import i eksport żywności i zwierząt żywych według grup krajów według sekcji SITC (ceny bieżące)	29	47
<i>Imports and exports of food and live animals by groups of countries and SITC sections (current prices)</i>		
Import i eksport napojów i tytoniu według grup krajów według sekcji SITC (ceny bieżące)	30	48
<i>Imports and exports of beverages and tobacco by groups of countries and SITC sections (current prices)</i>		

UWAGI METODYCZNE

Zamieszczone w publikacji informacje dotyczą **działalności rolniczej** w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności do której są zaliczane. Dane opracowano **metodą rodzaju działalności**.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nie przetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego - stada podstawowego i obrotowego) do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego - stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach. Od 2004 r. w wartości produkcji towarowej uwzględniono naliczone za dany rok płatności uzupełniające do powierzchni upraw m. in.: chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na paszę.

Przy ustalaniu produkcji rolniczej przyjęto:

w cenach bieżących:

- dla skupu, spożycia naturalnego oraz przyrostu pogłowia zwierząt gospodarskich -
- ceny skupu płacone przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów rolnych (bez podatku od towarów i usług),
- dla sprzedaży targowiskowej - ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach,

- dla zużycia produkcyjnego i zapasów produktów roślinnych - ceny skupu pomniejszone o 5%,

w cenach stałych:

- od 1993 r. ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej - ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji - średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2006 r. - z lat 2005 i 2006.

Dane o **produkcji** zarówno **roślinnej** jak i **zwierzęcej** opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych oraz szacunków.

Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. Dane o produkcji **mleka i jaj** dotyczą odpowiednio: mleka krowiego i jaj kurzych. Dane o skupie mleka dotyczą mleka krowiego.

Informacje o **skupie produktów rolnych** dotyczą ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze prowadzące skup produktów rolnych bezpośrednio od producentów.

Dane o skupie:

- **zbóż podstawowych** dotyczą dostaw pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa (łącznie z mieszankami zbożowymi) oraz pszenżyta do punktów skupu, a także do mieszalni pasz, gorzelni,
- **ziemniaków** - dotyczą dostaw do punktów skupu, jak również dostaw do gorzelni, płatkarni i suszarni,
- **żywca rzeźnego** (bydła, cieląt, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu) - dotyczą tylko zwierząt rzeźnych (łącznie z żywcem skupowanym na eksport), bez skupu zwierząt hodowlanych,
- **trzody chlewnej** - nie obejmują prosiąt i warchlaków.

W publikacji zamieszczono dane o ilości i wartości **produkcji wyrobów przemysłu spożywczego**, opracowane metodą rodzaju działalności.

Produkcja sprzedana jest wynikiem całokształtu działalności eksploatacyjnej przedsiębiorstwa przemysłowego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej. Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej.

Ceny bieżące są to ceny realizacji faktycznie uzyskiwane przez przedsiębiorstwa w transakcjach sprzedaży z bezpośrednimi odbiorcami za wykonanie dostaw wyrobów, robót lub usług i uwidocznione w fakturach.

Dane o ilości produkcji obejmują produkcję wyrobów gotowych przeznaczonych na sprzedaż, jak również do dalszego przerobu wewnątrz przedsiębiorstwa, wytwarzanych z surowca własnego lub powierzono. Dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Grupowania wyrobów dokonano zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU), wprowadzoną od 1. VII. 1997 r. (Rozporządzenie RM z dnia 18 marca 1997 r., Dz.U. Nr 42, poz. 264 z dnia 29 kwietnia 1997 r.).

Statystyka obrotów handlu zagranicznego od 1 stycznia 1992 r. do końca kwietnia 2004 r. oparta była na jednym źródle danych jakim był dokument zgłoszenia celnego - Jednolity Dokument Administracyjny SAD. Począwszy od 1 maja 2004 r., tj. od momentu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, dane o obrotach towarowych Polski z zagranicą oparte są na dwóch źródłach informacji:

- deklaracji **INTRASTAT** w zakresie wymiany towarowej z państwami członkowskimi UE,
- dokumencie zgłoszenia celnego SAD w zakresie obrotów realizowanych z krajami niebędącymi członkami UE.

Dane otrzymane z tych dwóch źródeł tworzą jednolity zbiór statystyki handlu zagranicznego, która opiera się na metodologii Departamentu Statystyki Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Statystyka handlu zagranicznego nie obejmuje swym zakresem:

- usług, z wyjątkiem towarów dostarczonych w celu uszlachetniania i po uszlachetnianiu,
- towarów będących przedmiotem tranzytu,
- towarów umieszczonych czasowo w składach celnych i wolnych obszarach celnych (WOC),
- towarów dopuszczonych czasowo do obrotu, poza obrotem uszlachetniającym,
- środków płatniczych i papierów wartościowych,
- towarów przeznaczonych dla placówek dyplomatycznych,
- złota monetarnego.

Wartość importu została wykazana na warunkach **cif** port polski lub **franco** granica polska, tzn. łącznie z kosztami transportu i ubezpieczenia do granicy polskiej. **Wartość**

eksportu została podana na bazie **fob**, tj. na warunkach franco granica lub fob port kraju dostawcy.

Dane dotyczące obrotów według grup krajów oraz poszczególnych krajów wykazano:

- w imporcie - według kraju pochodzenia,
- w eksporcie - według kraju przeznaczenia.

Za **kraj pochodzenia** uważa się kraj, w którym towar został wytworzony, obrobiony lub przerobiony i w tym stanie nadszedł do polskiego obszaru celnego. Za **kraj przeznaczenia** przyjmuje się kraj konsumpcji, tj. kraj, w którym towar zostanie ostatecznie zużyty.

W publikacji zaprezentowano dane o obrotach handlu zagranicznego według następujących grup krajów:

- **Unia Europejska**, tj. Austria, Belgia, Cypr, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niderlandy, Niemcy, Portugalia, Republika Czeska, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Wielka Brytania, Włochy,

- **Europa Środkowo - Wschodnia**, tj. Albania, Białoruś, Bułgaria, Chorwacja, Mołdowa, Rosja, Rumunia i Ukraina,
- **EFTA**, tj. Islandia, Liechtenstein, Norwegia, Szwajcaria.

Wartość importu i eksportu podano w złotych. Przeliczenie z walut obcych na złote dokonuje się według aktualnej tabeli kursowej Narodowego Banku Polskiego. W 2004 r. średni kurs ze zbioru informatycznego wyniósł: w eksporcie 368,80 zł za 100 dolarów USA, w imporcie 369,34 zł za 100 dolarów USA, w 2005 r. w eksporcie 323,10 zł za 100 dolarów USA, w imporcie 323,22 zł za 100 dolarów USA, a w 2006 r. w eksporcie 313,71 zł za 100 dolarów USA, w imporcie 313,61 zł za 100 dolarów USA, natomiast kurs za 100 euro wynosił w eksporcie 390,99 zł, a w imporcie 390,96 zł.

Dla potrzeb niniejszej publikacji, uwzględniając nomenklaturę CN, podzielono produkty w obrotach handlu zagranicznego na:

- towary rolno-spożywcze pochodzenia roślinnego,
- towary rolno-spożywcze pochodzenia zwierzęcego,
- tłuszcze, oleje i przetwory spożywcze, które są towarami zarówno pochodzenia roślinnego jak i zwierzęcego.

Szczegółowe wyjaśnienia metodyczne zawarte są w rocznikach branżowych: Rocznik Statystyczny Przemysłu, Rocznik Statystyczny Handlu Zagranicznego i Rocznik Statystyczny Rolnictwa i Obszarów Wiejskich.

Uwaga!

- ♦ ***Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych Przypadkach sumy składników mogą różnić się od podanych wielkości „ogółem”.***
 - ♦ ***Przy przeliczeniach na 1 mieszkańca w zakresie spożycia niektórych artykułów konsumpcyjnych (pochodzenia roślinnego i zwierzęcego) przyjęto następującą metodologię: produkcja powiększona o import, pomniejszona o eksport oraz o ubytki i straty produktów rolnych u producentów i w obrocie, z uwzględnieniem zmiany stanu zapasów, w magazynach handlowych (hurtu i detalu) i u producentów.***
- Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 30 VI.*

METHODOLOGICAL NOTES

*Information contained in this publication regards **agricultural activity in the area of crop and animal production** conducted by economic entities regardless of the branch of the NACE rev.1 in which they are included. The data were compiled by means of **the kind-of- activity method**.*

Gross agricultural output includes:

- **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);
- **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on market-places. Since 2004 value of market output was increased by subsidies to products. Subsidies included among others : hop, tobacco, cereals, oil plants, pulses and plants designated for feeds.

The following prices were assumed for calculating agricultural output:

in current prices:

- for procurement of agricultural products, own consumption and increases in farm animal stocks — procurement prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from agricultural producers, (excluding value added tax)
- for market sales — prices received by farmers at market-places,
- for production consumption and stocks of products of plant origin — purchase prices less 5%;

in constant prices:

- *since 1993 — current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales - prices received by farmers at market-places, for other elements of production — average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices for two consecutive years, i.e., the year preceding the surveyed year and the survey year, e.g. for 2006 - the prices from 2005 and 2006 are assumed.*

Data regarding crop and animal output were compiled on the basis of reporting, sample surveys results and estimates.

*Data on production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. Data regarding production of milk and eggs relate respectively to production of cows' milk and hen eggs. Data on procurement of milk relate to cows' milk.*

*Information on **procurement of agricultural products** concerns quantity and the value of agricultural products purchased by economic entities directly from producers.*

Data on procurement of:

- ***basic cereals**, concern delivery of wheat, rye, barley and oats (including cereal mixed) as well as triticale to procurement centres, as well as to mixing feed companies and alcohol distillery,*
- ***potatoes**, concern delivery to procurement centres, also delivery to alcohol distillery, companies producing potato flakes and drying houses,*
- ***animals for slaughter** (cattle, pigs, sheep, horses and poultry) concern only animals for slaughter (including animals purchased for exports purposes), excluding animals for breeding,*
- ***pigs**, excluding piglets and young pigs.*

*In this publication data were included regarding quantity and **value of manufacture of food products**, compiled using the kind of activity method.*

***Sold production** concerns the total activity of an industrial enterprise, i.e., both industrial and non-industrial production. Sold production of industry includes:*

- *the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;*
- *the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;*

- *lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms or full agent fees in the case of concluding an agency agreement.*

***Current prices** are prices actually received by enterprises during sale transactions with direct receivers, for completion of delivery of products, works or services, and included in invoices.*

***Data on quantity of production** include production of finished goods for sale, as well as for further processing within the enterprise, produced from supplied or one's own raw material. They regard economic entities in which the number of employees exceeded nine persons.*

***Products were grouped** according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU), implemented since 1 July 1997 (Regulation of the Council of Ministers of 18 March 1997, Journal of Laws No. 42, item 264, of 29 April 1997).*

*Since 1 January 1992 till the end of April 2004 **statistics of foreign trade turnover**, were based on one data source which was customs declaration - Single Administrative Document SAD. Since 1 May 2004, i.e., since the day of polish accession to EU, data on trade turnover of Poland with other countries is based on two sources of information:*

- ***INTRASTAT** declaration in scope of trade turnover with EU member countries,*
- *SAD documents in scope of Polish trade turnover with EU non-member countries.*

Data received from these two sources create unified set of foreign trade statistics which is based on UN Statistics Division methodology.

Following transactions are not included in foreign trade statistics:

- *trade with services, excluding inward and outward processing,*
- *commodities in transit,*
- *commodities placed temporarily in customs warehouses and in duty free areas,*
- *commodities admitted to free circulation (excluding inward and outward processing),*
- *means of payment and papers such as stocks, bonds, securities or shares,*
- *commodities for diplomatic institutions,*
- *monetary gold.*

The value of imports is shown in terms of **cif** Polish port or **franco** Polish border, including transport and insurance costs to the Polish border. *The value of exports* is shown on the **fob** basis, that is in terms of **franco** border or **fob** port of the country of delivery.

Data regarding turnover according to groups of countries were presented:

- in imports – according to the country of origin,
- in exports – according to the country of destination.

Country of origin is the country where the commodity was produced or processed and in this form entered the Polish customs zone. **Country of destination** is the country of consumption that is the country where the commodity will be finally used or processed.

In this publication data on foreign trade turnover is presented according to the following groups of countries:

- **European Union:** Austria, Belgium, Cyprus, Denmark, Estonia, Finland, France, Greece, Spain, Ireland, Lithuania, Luxembourg, Latvia, Malta, Netherlands, Germany, Portugal, Czech Republic, Slovakia, Slovenia, Sweden, Hungary, Great Britain, Italy,
- **Central and Eastern European countries:** Albania, Belarus, Bulgaria, Croatia, Moldova, Russian Federation, Romania, Ukraine,
- **EFTA:** Iceland, Liechtenstein, Norway and Switzerland.

The value of imports and exports were given in PLN Conversions of foreign currencies into PLN are made on the basis of the average exchange rates published by the National Bank of Poland (NBP). In 2004 the average exchange rate based on electronic data collection achieved the level of: in exports 368,80 PLN for 100 USD, in imports 369,34 PLN for 100 USD, in 2005 in exports 323,10 PLN for 100 USD, in imports 323,22 PLN for 100 USD; in 2006 in exports 313,71 PLN for 100 USD, in imports 313,61 PLN for 100 USD, whereas average exchange rate for 100 euro amounted in exports to 390,92 PLN and in import 390,96 PLN.

For the needs of this publication and taking into account the Polish Combined Nomenclature (PCN) the products in foreign trade turnover were divided into:

- *agricultural products of plant origin,*
- *agricultural products of animal origin,*
- *fats, oils and prepared foodstuffs, being both goods of plant origin as well as of animal origin.*

Detailed methodological explanations are included in the Statistical Yearbook of Industry, the Yearbook of Foreign Trade Statistics and the Statistical Yearbook of Agriculture and Rural Areas.

Attention!:

- ◆ *Due to the electronic method of data processing, in some cases component totals can differ from the amount given in the item total.*
- ◆ *In calculations per capita as regards consumption of some foodstuffs (or plant and animal origin) the following methodology has been used: production increased by imports, decreased by exports as well as by wastes and losses of agricultural products of producers and in turnover and including changes in inventories, in trade warehouses (wholesale and retail) and at producers.*

The total number of population as of 30 VI was used in calculations.

UWAGI ANALITYCZNE

W 2006 r. tempo wzrostu gospodarczego było wyższe w porównaniu z poprzednim rokiem. W rolnictwie powtórzyły się trendy z 2005 roku i produkcja rolnicza ponownie się zmniejszyła. Wolumen globalnej produkcji rolniczej, w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszył się o 1,2% przy wyraźnym spadku produkcji roślinnej (o 5,2%) i jednoczesnym niewielkim wzroście produkcji zwierzęcej (o 2,6%).

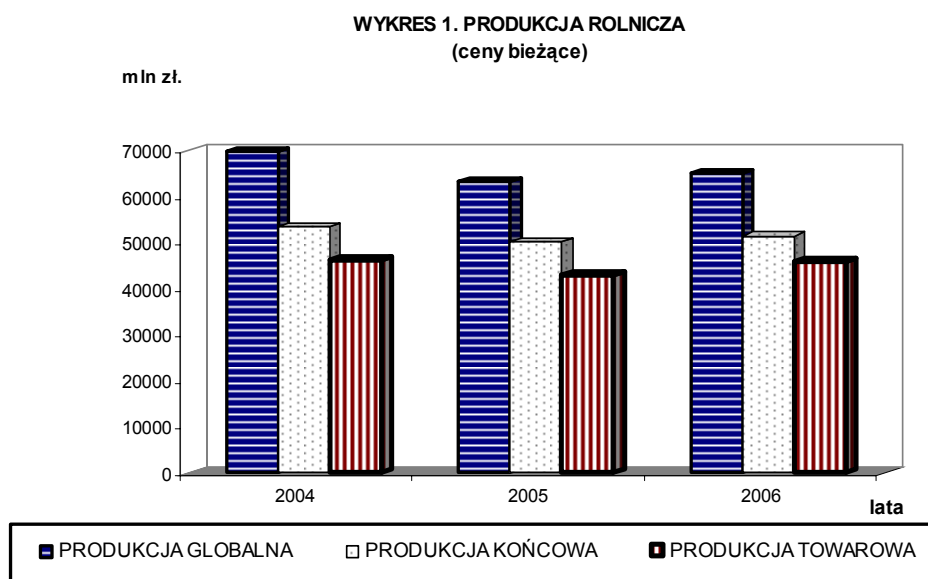
W 2006 r. **wartość produkcji globalnej** rolnictwa (w cenach bieżących) wyniosła 65081,7 mln zł i była wyższa o 2,8% niż w 2005 r. (63337,2 mln zł) i o 6,7% niższa niż w 2004 r. (69747,7 mln zł).

Wartość produkcji końcowej w 2006 r. wyniosła 51564,3 mln zł i była większa o 2,8% niż w 2005 r. (50141,3 mln zł) i o 3,5% mniejsza niż w 2004 r. (53456,5 mln zł).

Wartość produkcji towarowej w 2006 r. wyniosła 45897,2 mln zł i była wyższa o 7% niż w 2005 r. (42907,0 mln zł) i o 0,7% niższa niż w 2004 r. (46227,3 mln zł).

Udział produkcji towarowej w produkcji globalnej w 2006 r. stanowił 70,5%, był wyższy o 2,8 pkt niż w 2005 r. (67,7%) i o 1,4 pkt niż w 2004 r. (66,3%). Wpływ na to miało szereg czynników, między innymi zmiany w strukturze produkcji, ceny produktów rolnych, oraz popyt na te produkty zarówno na rynku krajowym jak i na rynkach światowych.

Poziom wartości produkcji globalnej, końcowej i towarowej w omawianym okresie prezentuje poniższy wykres.

Ogólna wartość importu w 2006 r. wyniosła 394030 mln zł i była o 20,1% większa niż w 2005 r. (328192 mln zł) i o 21,0% niż w 2004 r. (325596,3 mln zł). **Ogólna wartość eksportu** w 2006 r. wyniosła 343779,0 mln zł, była o 19,0% wyższa niż w 2005 r. (288780,8 mln zł) i o 26,3% niż w 2004 r. (272102,4 mln zł). W wyniku zmian zachodzących w relacjach eksport-import zwiększyło się ujemne saldo obrotów i w 2006 r. wyniosło minus 50251,0 mln zł, podczas gdy w 2005 r. wyniosło minus 39411,2 mln zł, a w 2004 r. minus 53493,9 mln zł.

W **obrotach zagranicznych przetworami spożywczymi** w 2006 r. odnotowano wzrost **wartości importu** w porównaniu z rokiem 2005 o 15,3%, a w porównaniu z rokiem 2004 r. o 29,4%, osiągając poziom 10763,6 mln zł (w 2005 r. – 9338,8 mln zł, a w 2004 r. – 8318,7 mln zł). **Wartość eksportu** w 2006 r. wyniosła 14586,8 mln zł, tj. o 21,2% więcej niż w 2005 r. (12036,6 mln zł) i o 43,6% więcej niż w 2004 r. (10161,4 mln zł). W konsekwencji zmian zachodzących w obrotach zagranicznych wyrobami przemysłu spożywczego odnotowano w 2006 r. dodatnie saldo obrotów – plus 3823,2 mln zł i była to poprawa o 41,7% w stosunku do 2005 r. (plus 2697,8 mln zł), oraz o 107,5% w stosunku do 2004 r. (plus 1842,7 mln zł).

W 2006 r. w **obrotach zagranicznych produktami pochodzenia roślinnego** **wartość importu** wyniosła 7681,9 mln zł i była wyższa o 13,7% niż w 2005 r. (6757,8 mln zł) i o 16% niż w 2004 r. (6619,5 mln zł). Natomiast **wartość eksportu** wzrosła z 5431,1 mln zł w 2004 r. do 5766,2 mln zł w 2005 r. i 6015,0 mln zł w 2006 r. W wyniku zmian zachodzących w relacjach eksport-import w 2006 r. odnotowano ujemne saldo obrotów minus 1666,9 mln zł, i było to pogorszenie o 68,1% w stosunku do 2005r. (minus 991,6 mln zł) i o 40,3% w porównaniu z rokiem 2004 (minus 1188,4 mln zł).

W **obrotach zagranicznych zwierzętami żywymi i produktami pochodzenia zwierzęcego** **wartość importu** w 2006 r. wyniosła 5507,9 mln zł i była wyższa o 11% niż w 2005 r. (4960,9 mln zł) i o 40% niż w 2004 r. (3932,9 mln zł). **Wartość eksportu** znacznie wzrosła i w 2006 r. wyniosła 12277,6 mln zł, podczas gdy w 2005 r. wynosiła 10708,9 mln zł, a w 2004 r. – 8031,5 mln zł. W relacjach eksport – import w 2006 r. odnotowano dodatnie saldo obrotów – plus 6769,7 mln zł i była to poprawa o 17,8% w stosunku do 2005 r. (plus 5748 mln zł) i o 65,2% w stosunku do 2004 r. (plus 4098,6 mln zł).

W **obrotach zagranicznych tłuszczami i olejami** w 2006 r. nastąpił wzrost wartości importu w porównaniu z rokiem 2005 o 25,9%, a w porównaniu z 2004 r. wzrost o 17,4%, osiągając poziom 1379,8 mln zł (w 2005 r. – 1095,8 mln zł, w 2004 r. – 1174,8 mln zł). **Wartość**

eksportu w 2006 r. wzrosła w porównaniu z 2005 r. o 65,3% i wyniosła 666,5 mln zł (2005r.– 403,1 mln zł), a w porównaniu z 2004 r. o 268,2% (2004 r. – 181 mln zł).

Udział **wartości (w cenach bieżących) importowanych przetworów spożywczych** w ogólnej wartości importu w 2006 r. wyniósł 2,7% i był niższy o 0,1 pkt niż w 2005 r. (2,8%) i o 0,1 pkt wyższy niż w 2004 r. (2,6%). W 2006 r. udział **wartości eksportowanych przetworów spożywczych** w ogólnej wartości eksportu stanowił 4,2% podobnie jak w 2005 r. ale był o 0,5 pkt wyższy niż w 2004 r. (3,7%).

W **obrotach produktami pochodzenia roślinnego** obserwujemy następujące zmiany: udział wartości importowanych produktów rolnych w imporcie ogółem (w cenach bieżących) zmniejszył się do 1,9% w 2006 r. z 2,1% w 2005 r. i 2,0% w 2004 r. Udział wartości eksportowanych produktów pochodzenia roślinnego w eksporcie ogółem w 2006 r. był niższy o 0,3 pkt w porównaniu do roku 2005 i wyniósł 1,7% (w 2005 r. i 2004 r. - 0,2%).

W **obrotach zwierzętami żywymi i produktami pochodzenia zwierzęcego** obserwujemy następujące zmiany: udział wartości importowanych zwierząt żywych i produktów pochodzenia zwierzęcego w imporcie ogółem (w cenach bieżących) w 2006 r. wynosił 1,4% i był niższy o 0,1 pkt niż w roku 2005 (1,5%) i o 0,2 pkt wyższy niż w 2004 r. (1,2%). W 2006 r. udział wartości eksportowanych zwierząt żywych i produktów pochodzenia zwierzęcego w eksporcie ogółem wynosił 3,6% i był na podobnym poziomie co w 2005 r. (3,7%), natomiast w porównaniu z 2004 r. był wyższy o 0,6 pkt (2004 r. – 3,0%).

Udział wartości (w cenach bieżących) **importowanych tłuszczów i olejów** w ogólnej wartości importu w 2006 r. (0,4%) nieznacznie wzrósł w porównaniu do 2005 r. (0,3%) i był na takim samym poziomie co w roku 2004. W 2006 r., udział wartości eksportowanych tłuszczów i olejów w ogólnej wartości eksportu wyniósł 0,2%, podczas gdy w 2005 r. i 2004 r. był mniejszy o 0,1 pkt.

Wartość (w cenach bieżących) obrotów handlu zagranicznego przedstawiono w tabeli 1.

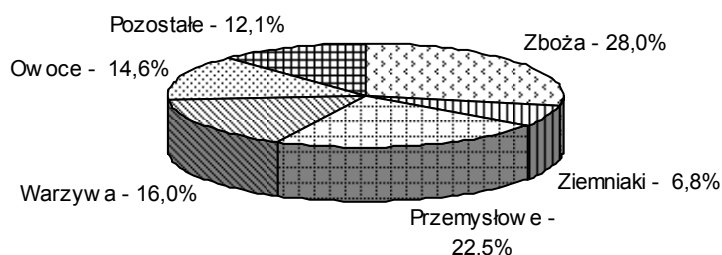
Tabl. 1. Obroty handlu zagranicznego ogółem (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005	2006
	w milionach złotych		
IMPORT			
Ogółem	325596,3	328192,0	394030,0
w tym:			
Przetwory spożywcze	8318,7	9338,8	10763,6
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	3932,9	4960,9	5507,9
Produkty pochodzenia roślinnego	6619,5	6757,8	7681,9
Tłuszcze i oleje	1174,8	1095,8	1379,8
EKSPORT			
Ogółem	272102,4	288780,8	343779,0
w tym:			
Przetwory spożywcze	10161,4	12036,6	14586,8
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	8031,5	10708,9	12277,6
Produkty pochodzenia roślinnego	5431,1	5766,2	6015,0
Tłuszcze i oleje	181,0	403,1	666,5

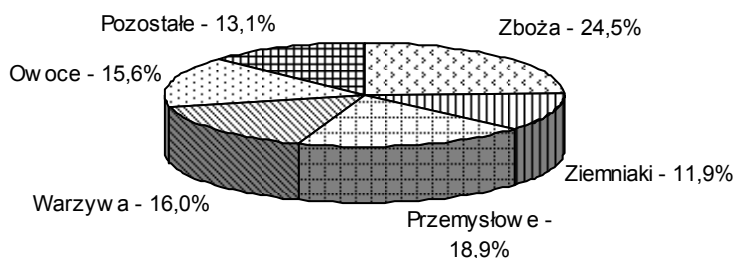
Wartość globalnej produkcji roślinnej (w cenach bieżących), w porównaniu z rokiem poprzednim, w 2006 r. wzrosła o 6,2%, podczas gdy w roku 2005 odnotowano spadek o 20,2%, a w 2004 r. wzrost o 29,9%. **Wartość produkcji towarowej roślinnej** wzrosła w 2006 r. w porównaniu z rokiem poprzednim o 15,9%, natomiast w 2005 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano spadek o 18,3%, a w 2004 r. wzrost o 39,1%.

W roku 2006 w porównaniu do roku 2005 zmianie uległa struktura produkcji towarowej (wykres 2 i 3). Zwiększył się udział owoców – o 1,0 pkt (z 14,6% w 2005 r. do 15,6% w 2006 r.) i ziemniaków o 5,1 pkt (z 6,8% do 11,9%). Zmniejszył się natomiast udział zbóż o 3,5 pkt (z 28,0% w 2005 r. do 24,5% w 2006 r.) i roślin przemysłowych o 3,6 pkt (z 22,5% do 18,3%) natomiast warzywa pozostały na tym samym poziomie 16,0%.

WYKRES 2. STRUKTURA ROŚLINNEJ PRODUKCJI TOWAROWEJ W 2005 R.

WYKRES 3. STRUKTURA ROŚLINNEJ PRODUKCJI TOWAROWEJ W 2006 R.

W ostatnich latach zmieniała się towarowość produkcji niektórych upraw, głównie w wyniku zmian udziału skupu w zbiorach, np.:

- pszenicy z 42,9% w 2004 r. do 55,5% w 2005 r. i 63,7% w 2006 r.,
- warzyw z 21,3% do 23,1% i 21,8%,
- owoców z 36,2% do 40,9% i 40,0%,
- ziemniaków z 9,4% do 10,4% i 11,0%.

W bilansach podstawowych grup produktów roślinnych, tj. zbóż, ziemniaków, warzyw i owoców udział importu i eksportu jest bardzo zróżnicowany.

Udział importu zbóż w przychodach ogółem w roku gospodarczym 2005/2006 stanowił 2,7%, w roku 2004/2005 stanowił 2,8%, a w roku 2003/2004 wyniósł 3,0%. Natomiast udział eksportu w rozchodach ogółem znacznie się wahał: od 4,8% w roku 2005/2006 do 2,2% w roku 2004/2005 i 0,5% w 2003/2004 r.

W bilansie ziemniaków udział importu w przychodach stanowił: w roku gospodarczym 2005/2006 – 2,0%, w 2004/2005 – 1,1%, a w 2003/2004 – 0,3%. Udział eksportu w rozchodach w roku 2005/2006 stanowił 4,3%, w 2004/2005 wyniósł 2,8%, a w roku 2003/2004 – 3,0%.

W bilansie warzyw w roku 2005/2006 w wyniku mniejszych (o 6,2%) zbiorów, zmniejszonego importu (o 18,7%) i zwiększonego eksportu (o 50,0%), udział importu w przychodach stanowił 4,2% przychodów, a udział eksportu w rozchodach 14,9%. W 2004/2005 roku import stanowił 5,0% przychodów, a eksport 9,6% rozchodów. Bezpośredni wpływ na taki układ miało zmniejszenie zbiorów (o 2,4%), spadek importu (o 1,0%) i eksportu (o 29,0%). W roku 2003/2004 import stanowił 5,5% przychodów, a eksport 14,8% rozchodów.

W roku 2005/2006 udział importu owoców i orzechów jadalnych w przychodach stanowił 23,1%, a udział eksportu w rozchodach wyniósł 12,8%. Bezpośredni wpływ na taki układ miał wzrost zbiorów (o 9,9%) spadek importu (o 2,0%) i spadek eksportu (o 33,6%). W roku 2004/2005, w wyniku spadku, w stosunku do roku poprzedniego, zbiorów (o 17,0%) oraz spadku importu (o 2,3%) i zwiększonego eksportu (o 5,8%), udział importu w przychodach wyniósł 20,3%, a eksport stanowił 16,7% rozchodów. W roku 2003/2004 import owoców stanowił 21,7 % przychodów, natomiast eksport 16,5 % rozchodów.

Wartość (w cenach bieżących) importowanych produktów roślinnych w 2006 r. wyniosła 7681,9 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 13,7% (w 2005 r. – 6757,8 mln zł), a w porównaniu z 2004 r. (6619,5 mln zł) była większa o 16,0%. W strukturze importu nie wystąpiły istotne zmiany, nadal dominował import owoców i orzechów jadalnych, których wartość w 2006 r. wyniosła 2975,1 mln zł, co stanowiło 37,7% wartości importowanych produktów pochodzenia roślinnego, w 2005 r. – 2776,7 mln zł, co stanowiło 41,1% wartości importowanych produktów pochodzenia roślinnego, a w 2004 r. – 2534,8 mln zł, tj. 38,3%. Drugą znaczącą pozycję w imporcie stanowiły warzywa, których wartość w 2006 r. wyniosła 1029,8 mln zł (13,4% wartości importowanych produktów pochodzenia roślinnego), w 2005 r. – 849,0 mln zł (12,6% wartości importowanych produktów pochodzenia roślinnego), a w 2004 r. – 718,6 mln zł, tj. 10,9%.

Wartość importowanych zbóż w 2006 r. wyniosła 751,0 mln złotych (9,8% wartości importowanych produktów pochodzenia roślinnego), w 2005 r. wyniosła 453,3 mln zł (6,7%), w 2004 r. 834,7 mln zł (12,6%).

Wartość (w cenach bieżących) eksportowanych produktów roślinnych w 2006 r. wyniosła 6015,0 mln zł, tj. o 4,3% więcej niż w 2005 r. (5766,2 mln zł) i o 10,8% więcej niż w 2004 r. (5431,1 mln zł). W strukturze eksportu w 2006 r. dominował eksport warzyw, którego wartość wyniosła 2170,9 mln zł, co stanowiło 36,1% wartości eksportowanych produktów pochodzenia roślinnego, w 2005 r. – 2014,2 mln zł (34,9%) i w 2004 r. – 1946,9 mln zł, tj. 35,8%. Drugą znaczącą pozycję w eksporcie stanowiły owoce i orzechy jadalne. W 2006 r. wyeksportowano owoce i orzechy jadalne na kwotę 1998,2 mln zł, co stanowiło 33,2% wartości wyeksportowanych produktów pochodzenia roślinnego, w 2005 r. wartość eksportowanych owoców i orzechów jadalnych wyniosła 1864,0 mln zł (32,3%), a w 2004 r. – 1979,3 mln zł, tj. 36,4% wartości eksportowanych produktów pochodzenia roślinnego.

W latach 2004 – 2006 w strukturze krajowego popytu na produkty spożywcze pochodzenia roślinnego nie nastąpiły większe zmiany. **Spożycie w przeliczeniu na 1 mieszkańca** kształtowało się następująco:

- zboża - w 2004 r. - 119 kg, w 2005 r. – 119 kg a w 2006 r. 117 kg,
- ziemniaki - w 2004 r. – 129 kg, w 2005 r. – 126 kg, a w 2006 r. 121 kg,
- warzywa - w 2004 r. – 111 kg, w 2005 r. – 110 kg i w 2006 r. – 109 kg,
- owoce - w 2004 r. – 55 kg, w 2005 r. – 54,1 kg i w 2006 r. – 54,4 kg.

W przemysłowym przetwórstwie produktów pochodzenia roślinnego, w omawianym okresie, ważnym czynnikiem stymulującym wzrost produkcji były możliwości eksportowe. Znalazło to odzwierciedlenie zwłaszcza w poziomie produkcji przetworów z owoców i warzyw oraz zamrożonych warzyw.

W 2006 r., w porównaniu do roku poprzedniego, wyższa była produkcja kompotów i owoców pasteryzowanych o 24,7%, marmolad, powideł i dżemów o 52,4%, warzyw zamrożonych o 8,3 % natomiast produkcja konserw warzywnych była niższa o 4,1%. W 2006 r. spożycie warzyw było mniejsze o 0,9%, a owoców wyższe o 0,6%. W 2006 r. w porównaniu do roku poprzedniego eksport przetworów warzywnych i owoców zamrożonych wzrósł odpowiednio o 3,9% i 7,2%, natomiast eksport warzyw zamrożonych spadł o 5,1%.

W 2005 r., w porównaniu z rokiem 2004, eksport warzyw zamrożonych wzrósł o 8,9%, wzrósł również eksport przetworów warzywnych o 16,4%, a owoców zamrożonych o 14,5%. W 2005 r. spożycie warzyw zmalało o 0,9% w porównaniu do roku poprzedniego. W 2005 r. wyższa niż rok wcześniej była produkcja konserw warzywnych o 2,9% i warzyw zamrożonych o 10,3%. Spożycie owoców w 2005 r. zmniejszyło się o 1,6%.

W 2004 r. w porównaniu do roku poprzedniego, eksport warzyw zamrożonych wzrósł o 8,3%, a warzyw i owoców konserwowanych cukrem o 3,8%. Spożycie warzyw zwiększyło się o 0,9% w porównaniu do roku poprzedniego. Wyższa niż przed rokiem była produkcja konserw warzywnych o 21,1%, warzyw zamrożonych o 6,5%. W 2004 r. wzrosło spożycie owoców o 0,9%.

Wartość globalnej produkcji zwierzęcej (w cenach bieżących) w 2006 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszyła się o 0,5%, natomiast w 2005 r. zwiększyła się o 4,5%, a w 2004 r. o 17,3%. **Produkcja towarowa zwierzęca** w 2006 r. zwiększyła się w skali roku o 1,4%, w 2005 r. wzrosła o 1,5%, a w 2004 r. o 18,1%

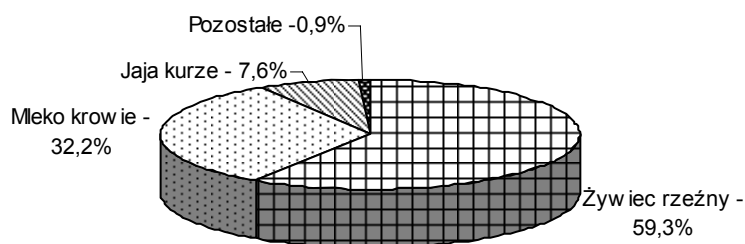
W 2006 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, struktura towarowej produkcji zwierzęcej nie zmieniła się w sposób zasadniczy (wykresy 4 i 5).

Udział produkcji żywca rzeźnego w produkcji towarowej zwierzęcej ogółem w 2006 r. wyniósł 59,8%, podczas gdy w 2005 r. stanowił 59,3%; zmniejszył się udział produkcji mleka z 32,2% w 2005 r. do 31,2% w 2006 r., tj. o 1,0 pkt, natomiast udział produkcji jaj kurzych zwiększył się z 7,6% w 2005 r. do 8,2% (o 0,6 pkt) w 2006r.

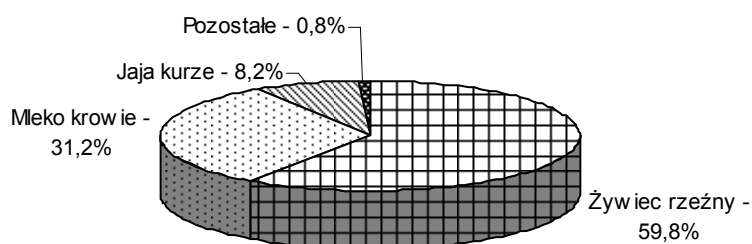
W ostatnich latach zmieniała się towarowość produkcji niektórych grup produktów zwierzęcych, głównie w wyniku zmiany udziału skupu w produkcji, np.:

- żywca rzeźnego - z 79,2% w 2004 r. do 80,6% w 2005 r. i 81,1% w 2006 r.,
- mleka - z 67,7% w 2004 r. do 74,2% w 2005 r. i 72,4% w 2006r.

WYKRES 4. STRUKTURA ZWIERZĘCEJ PRODUKCJI TOWAROWEJ
W 2005 R.

WYKRES 5. STRUKTURA ZWIERZĘCEJ PRODUKCJI TOWAROWEJ
W 2006 R.

W bilansie mięsa i jego przetworów udział importu w produkcji (w wadze schłodzonej) w 2006 r. zmniejszył się i wyniósł 7,4%, podczas gdy w 2005 r. wynosił 8,7%, a w roku 2004 - 7,3%. Udział eksportu w produkcji w 2006 r. zwiększył się i wyniósł 21,7% (w 2005 r. – 19,4%, a w 2004 r. – 13,7%). W konsekwencji przewaga eksportu nad importem wzrosła i w 2006 r. wyniosła 530 tys. ton i była wyższa niż w 2005 r. – 368 tys. ton i w 2004 r. – 215 tys. ton.

W obrotach mlekiem i jego przetworami (w przeliczeniu na mleko surowe) w 2006 r. udział importu w przychodach wyniósł 2,9%, natomiast w 2005 i 2004 r. – odpowiednio o 2,5% i 1,6%. Udział eksportu w rozchodach ogółem w 2006 r. wyniósł 18,8% , w 2005 r. (20,9%) i 2004 r. (17,0%). W rezultacie przewaga eksportu nad importem w 2006 r. wyniosła 1895 mln litrów, w 2005 r. przewaga ta wyniosła – 2189 mln litrów, a w 2004 r. – 1800 mln litrów.

W handlu zagranicznym zwierzętami żywymi i produktami pochodzenia zwierzęcego, w 2006 r. odnotowano, w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrost wartości importu o 11,0%, a eksportu o 14,6%. W 2005 r. wartość importu zwiększyła się o 26,1%, a wartość eksportu wzrosła o 33,3%. W 2004 r. odnotowano, w porównaniu z rokiem poprzednim wzrost wartości importowanych produktów o 50,6%, a wartość eksportu wzrosła o 46,9%.

W latach 2004 – 2006 **spożycie produktów pochodzenia zwierzęcego w przeliczeniu na 1 mieszkańca** kształtowało się następująco:

- mięso i podroby (łącznie z mięsem i podrobami przeznaczonymi na przetwory) – w 2004 r. – 71,8 kg, w 2005 r. – 71,2 kg i w 2006 r. – 74,3 kg,
- mleko krowie (łącznie z mlekiem przeznaczonym na przetwory, ale bez mleka przerobionego na masło) – w 2004 r. – 174 litry, w 2005 r. – 173 litry, a w 2006 r. – 176 litrów,
- jaja kurze – w 2004 r. – 211 szt., w 2005 r. – 215 szt. i w 2006 r. – 214 szt.

W **przemysłowym przetwórstwie produktów pochodzenia zwierzęcego** ważnymi czynnikami stymulującymi poziom produkcji mięsa, przetworów mięsnych i serów były możliwości eksportowe.

W roku 2006 odnotowano wzrost spożycia mięsa o 4,4% w porównaniu z rokiem poprzednim (w 2005 r. spadek o 0,7% w stosunku do roku 2004, a w 2004 r. wzrost o 0,6% w porównaniu z rokiem poprzednim). Eksport mięsa w 2006 r. wzrósł o 30,8% w porównaniu do roku poprzedniego, w 2005 r. wzrósł o 36,2%, a w 2004 r. zmalał o 3,8%. W eksporcie przetworów mięsnych w roku 2006 odnotowano wzrost o 35,9% (w 2004 r. wzrost o 25,7% i w 2005 r. wzrost o 25,3%). Produkcja wędlin (wołowych i wieprzowych) w roku 2006 zwiększyła się o 8,7% w porównaniu z rokiem poprzednim (w 2005 r. była niższa o 11,7%, a w 2004 r. wyższa o 6,8% w porównaniu z rokiem ubiegłym).

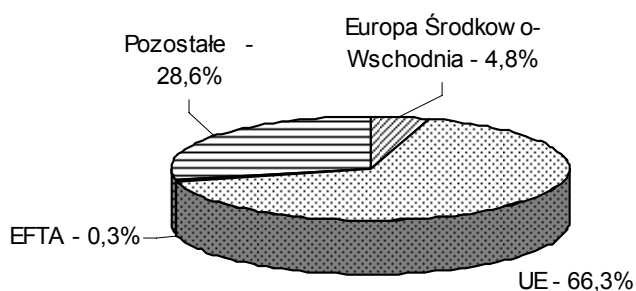
W omawianym okresie w produkcji mięsa drobiowego uzyskano wzrost: w 2006 r. o 5,4%, w 2005 r. o 19,5 %, a w 2004 r. o 7,3%. Produkcja mięsa wołowego po spadku o 5,4% w 2004 r., a następnie wzroście o 14,2% w 2005 r., w 2006 r. wzrosła o 19,8%. Produkcja mięsa wieprzowego w 2006 r. wzrosła o 15,0% (w 2005 r. odnotowano wzrost o 1,4%, a w 2004 r. spadek o 1,5%).

W 2006 r. produkcja serów podpuszczkowych dojrzewających w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 7,7 % (w 2004 r. produkcja była wyższa niż przed rokiem o 12,1%, a w 2005 r. o 9,2%). Produkcja serów świeżych niedojrzewających i twarogów w 2006 r. wzrosła o 2,4% (w 2005 r. odnotowano wzrost o 1,7%, a w 2004 r. o 1,3%). Eksport serów i twarogów wzrósł w 2006 r. o 15,4% (2005 r. był wyższy niż przed rokiem o 29,3%, w 2004 r. o 55,4%).

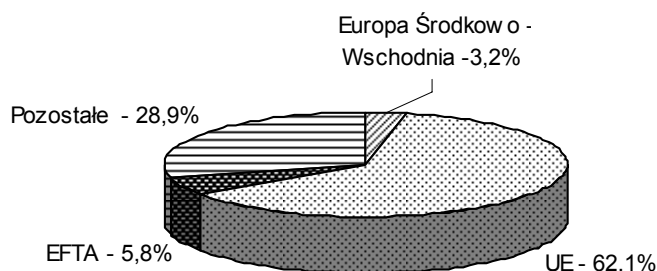
Zmiany zachodzące w **handlu zagranicznym żywnością i zwierzętami żywymi** spowodowały, że w 2006 r. saldo obrotów było ujemne i wyniosło minus 4407,6 mln zł (w 2005 r. plus 7948,3 mln zł).

W 2006 r. w wymianie handlowej żywnością i zwierzętami żywymi z poszczególnymi grupami krajów, ujemne saldo odnotowano w handlu z krajami Europy Środkowo - Wschodniej minus 502,5 mln zł (w 2005 r. plus 2992,6 mln zł) oraz z krajami Unii Europejskiej minus 10588,1 mln zł (w 2005 r. plus 8302,3 mln zł). Również z pozostałymi grupami odnotowano ujemne salda: z krajami EFTA minus 1137,5 mln zł (w 2005 r. minus 636,3 mln zł) i z pozostałymi krajami minus 4978,8 mln zł (w 2005 r. minus 2710,3 mln zł). Strukturę eksportu i importu w 2006 r. według grup krajów prezentują wykresy 6 i 7.

WYKRES 6. STRUKTURA EKSPORTU ŻYWNOSCI I ZWIERZĄT ŻYWYCH W 2006 R. według grup krajów

WYKRES 7. STRUKTURA IMPORTU ŻYWNOSCI I ZWIERZĄT
ŻYWYCH W 2006 R. według grup krajów

Głównym partnerem Polski w handlu żywnością i zwierzętami żywymi były państwa członkowskie Unii Europejskiej, których udział w eksporcie z Polski w 2006 r. stanowił 66,3%, a import z tej grupy państw stanowił 62,1% importu ogółem (w 2005 r. odpowiednio – 75,7% i 62,5%). Drugim, pod względem udziałów, odbiorcą naszych produktów były kraje Europy Środkowo – Wschodniej – 4,8% eksportu ogółem, natomiast import z tych państw stanowił zaledwie 3,2% importu ogółem (w 2005 r. odpowiednio – 13,8 % i 2,9%).

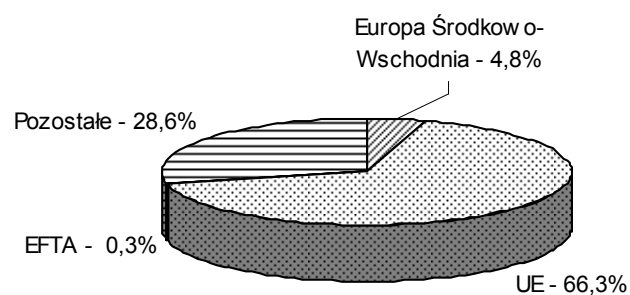
W obrotach **handlu zagranicznego napojami i tytoniem saldo było dodatnie** i wyniosło w 2006 r. plus 486,3 mln zł, a w 2005 r. plus 75,6 mln zł. W omawianym okresie dodatnie saldo odnotowano w wymianie z państwami Europy Środkowo – Wschodniej plus 0,7 mln zł (w 2005 r. plus 70,7 mln zł), z państwami Unii Europejskiej plus 413,8 mln zł (w 2005 r. plus 9,8 mln zł) i z państwami EFTA w 2006 r. plus 3,8 mln zł (w 2005 r. minus 636,3 mln zł). Dodatnie saldo odnotowano w obrotach z pozostałymi krajami w 2006 r. plus 68,0 mln zł, (w 2005 r. ujemne 2710,3 mln zł).

Na wykresach 8 i 9 zaprezentowano strukturę polskiego eksportu i importu napojów i tytoniu w 2006 r. według grup krajów. Największym dostawcą napojów i tytoniu w 2006 r. były kraje Unii Europejskiej – 61,7% udziału w imporcie ogółem (w 2005 r. – 59,7%). Państwa Unii Europejskiej były również pierwszym, pod względem udziałów, odbiorcą (66,3% eksportu ogółem, w 2005 r. – 57,7%). Dość duże znaczenie w eksporcie napojów i tytoniu miały kraje Europy Środkowo – Wschodniej – 4,8% eksportu ogółem (w 2005 r. – 9,9%), natomiast import z tych państw wynosił 6,0% (w 2004 r. – 6,2%).

Drugim co do wielkości eksporterem napojów i tytoniu była grupa państw pozostałych (m.in. państwa Ameryki Południowej i Północnej). Ich udział w eksporcie ogółem w 2006 r. wyniósł

28,6% (w 2005 r. – 35,1%), a udział w imporcie ogółem wyniósł w 2006 r. 32,1% (w 2005 r. – 40,0%).

WYKRES 8. STRUKTURA EKSPORTU NAPOJÓW I TYTONIU
W 2006 R. według grup krajów

WYKRES 9. STRUKTURA IMPORTU NAPOJÓW I TYTONIU
W 2006 R. według grup krajów

